

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U003569

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 14-07-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пилипів Наталія Іванівна

2. Nataliia I. Pylypiv

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2789-6295

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 201

Назва наукової спеціальності: Агрономія

Галузь / галузі знань: аграрні науки та продовольство

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Агрономія

Дата захисту: 14-07-2026

Спеціальність за освітою: Маркетинг

Місце роботи здобувача: Інститут сільського господарства Карпатського регіону Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00496952

Місцезнаходження: вул. Грушевського, с. Оброшине, Пустомитівський р-н., 81115, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 14057

Повне найменування юридичної особи: Інститут сільського господарства Карпатського регіону Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00496952

Місцезнаходження: вул. Грушевського, с. Оброшине, Пустомитівський р-н., 81115, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут сільського господарства Карпатського регіону Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00496952

Місцезнаходження: вул. Грушевського, с. Оброшине, Пустомитівський р-н., 81115, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 68.35.47

Тема дисертації:

1. Формування кормової продуктивності новостворених сінокосів залежно від видового складу, удобрення та обробки Органік Балансом в умовах Лісостепу Західного.
2. Formation of Forage Productivity of Newly Created Hayfields Depending on Species Composition, Fertilization, and Organic Balance Treatment in the Conditions of the Western Forest-Steppe.

Реферат/анотація:

1. У дисертаційній роботі наведено теоретичне узагальнення та нове вирішення наукової задачі, що виявляється у виявленні закономірностей формування кормової та енергетичної продуктивності бобово-злакової травосумішки новоствореного сінокосу за підбором найбільш продуктивних бобових компонентів, оптимальних доз мінеральних добрив та підживлення вегетуючого травостою біопрепаратом Органік Баланс. Структура дисертації зумовлена логікою дослідження, поставленими завданнями і складається зі вступу, шести розділів, висновків до розділів, висновків до дисертації, рекомендацій виробництву, списку використаних джерел та додатків. У першому розділі кваліфікаційної праці «Роль антропогенних факторів у підвищенні кормової продуктивності новостворених сінокосів» (огляд наукової літератури) розкрито роль

підбору бобових компонентів для бобово-злакових травосумішок, встановлення оптимальних доз мінеральних добрив та підживлення вегетуючого травостою біопрепаратом Органік Баланс у підвищенні кормової продуктивності бобово-злакових травосумішок новостворених сінокосів. У другому розділі «Методика і умови проведення досліджень» описано ґрунтово-кліматичні умови Лісостепу Західного, визначено гідротермічні показники вегетаційного періоду, подано схеми дослідів та наведено методики проведення досліджень. У третьому розділі «Особливості росту і розвитку багаторічних трав у багатокомпонентних бобово-злакових травосумішках новоствореного сінокошу» встановлено, що найбільша щільність травостою (1237 і 1234 шт. на 1 м²) спостерігалася у травосумішках де разом зі злаками грятницею збірною, пажитницею багаторічною і тимофіївкою лучною висівалися бобові п конюшина гібридна і лядвенець рогатий та конюшина лучна і конюшина гібридна. У бобово-злаковому травості першого укосу переважали злакові трави п 800–879 шт./м² або 67,6–72,8 %, тоді як бобових п лише 255п355 шт. або 23,2–28,8 %. Ця ж тенденція збереглася і в другому укосі. Позакореневе підживлення травостою біопрепаратом Органік Баланс, яке проводили на початку виходу в трубку злаків, практично не впливало на щільність травостою. Найбільш сприятливі умови для кущення злакових трав, як показали наші дослідження, знаходяться при удобренні бобово-злакової травосумішки повними мінеральними добривами з розрахунку N60P60K90, галуження бобових – при удобренні P60K90. Додаткове внесення азотних добрив 30 і 60 кг д.р. на 1 га знижувало відсоток пагонів бобових трав у загальній щільності бобово-злакового травостою з 33,3–44,7 % до 17,4п26,9 %. Найбільшу висоту у фазі укісної стиглості в першому і другому укосах серед злакових трав мала грятниця збірна (83,6 і 53,7 см), серед бобових конюшина лучна (61,0 і 52,3 см). Внесені з весни повні мінеральні добрива N60P60K90 і позакореневе підживлення вегетуючих рослин біопрепаратом Органік Баланс підвищували їх висоту до 95,0 і 64,3 см. Оптимальні умови для росту і розвитку злакових трав склалися у травосумішці з конюшиною лучною і лядвенцем рогатим. У врожаї зеленої маси першого укосу вони займали 68,9–78,9 %, а у середньому за три роки 72,9 %. Найбільше бобових (47,0п55,1 %, або 49,1 у середньому за три роки) спостерігалось на ділянках удобрених P60K90. При додатковому внесенні з весни 30 і 60 кг/га азоту на фоні P60K90 частка бобових трав у сумарному урожаї зеленої маси знижувалась до 21,1 і 14,6 %. Залежно від складу травосумішки у загальній масі бобових трав листки складали 28,0–29,4 %, стебла 56,3–58,5 % і на суцвітті 13,6п14,3 %. Найбільша облиственність бобових трав (29,4 %) спостерігалася на ділянках, де з бобових висівалися конюшина лучна і конюшина гібридна. Подібна тенденція спостерігалася і у II укосі. Внесені з весни мінеральні добрива позитивно впливали на облиственність трав. До того ж, найбільша облиственність як злакових (29,9 %) так і бобових (29,4 %) трав відзначалась на ділянках удобрених повними мінеральними добривами з розрахунку N30P60K90. Дальше підвищення дози азоту до 60 кг/га знижувало частку листя у обох видах трав. Позакореневе підживлення бобово-злакового травостою біопрепаратом Органік Баланс підвищувало облиственність трав на всіх варіантах основного удобрення. Структура врожаю новоствореного сінокошу змінювалась залежно від тривалості використання. Якщо в перший рік використання облиствленість бобових трав коливалась в межах 35,6–38,0 %, то в другий – зменшилася до 21,9–26,4 % і на третій – до 21,2–25,4 %. Найбільшу площу листової поверхні в середньому за три роки досліджень (34,6 тис. м²) формував сінокіс, в якому крім злакових трав грятниці збірної, тимофіївки лучної і пажитниці багатоукісної висівались конюшина гібридна і лядвенець рогатий. Додаткове внесення в підживлення азоту 60 кг д.р./га на фоні фосфорно-калійного удобрення посилює асиміляційну поверхню на 71,4 % порівняно до контролю і на 27,7 % порівняно з удобренням P60K90. У злакових трав найбільша площа листової поверхні в середньому за три роки (31,8 тис. м²/га) формується при удобренні N60P60K90, у бобових (5,9 тис. м²/га) – при P60K90.

2. The dissertation presents a theoretical summary and a new solution to the scientific problem of identifying the patterns of formation of forage and energy productivity of legume–grass mixtures in newly created hayfields through the selection of the most productive legume components, optimal doses of mineral fertilizers, and foliar feeding of the growing sward with the growth regulator Organic Balance. The dissertation structure follows the logic of the research and consists of an introduction, six chapters, conclusions for each chapter, general conclusions, recommendations for production, the list of references, and appendices. In the first chapter "The Role

of Anthropogenic Factors in Increasing Forage Productivity of Newly Created Hayfields" (literature review), the role of selecting legume components for legume-grass mixtures, establishing optimal doses of mineral fertilizers, and foliar feeding of the growing sward with the growth regulator Organic Balance to improve forage productivity is revealed. The second chapter "Methods and Conditions of Research" describes the soil and climatic conditions of the Western Forest-Steppe, determines hydrothermal indicators of the growing season, presents experimental schemes, and research methods. The third chapter "Features of Growth and Development of Perennial Grasses in Multicomponent Legume-Grass Mixtures of Newly Created Hayfields" found that the highest sward density (1237 and 1234 plants per m²) was observed in mixtures where legumes such as *Trifolium hybridum* and *Lotus corniculatus* or *Trifolium pratense* and *Trifolium hybridum* were sown together with grasses like *Dactylis glomerata*, *Lolium perenne*, and *Phléum pratense*. In the first mowing, grasses dominated the sward (800±879 plants/m² or 67.6–72.8 %), while legumes accounted for 255–355 plants/m² or 23.2±28.8 %; this tendency was preserved in the second mowing. Foliar feeding with the growth regulator Organic Balance at the beginning of the stem elongation stage had practically no effect on sward density. The best conditions for tillering of grasses were under full mineral fertilization at rates N60P60K90, and for legume branching – at P60K90. Additional nitrogen fertilization of 30 and 60 kg/ha reduced the proportion of legume shoots in the total sward density from 33.3–44.7 % to 17.4±26.9 %. The tallest grasses at maturity were *Dactylis glomerata* (83.6 and 53.7 cm), and among legumes – *Trifolium pratense* (61.0 and 52.3 cm). Application of full mineral fertilizers N60P60K90 in spring along with foliar feeding with Organic Balance increased their height up to 95.0 and 64.3 cm. Optimal conditions for grass growth and development occurred in mixtures with *Trifolium pratense* and *Lotus corniculatus*. In the first mowing, they accounted for 68.9±78.9 % of green mass yield and 72.9 % on average over three years. The highest legume share (47.0–55.1 % or 49.1 % on average) was found on plots fertilized with P60K90. Additional nitrogen reduced the legume proportion to 21.1 and 14.6 %. Depending on the mixture composition, legumes had leaf shares of 28.0±29.4 %, stems 56.3–58.5 %, and inflorescences 13.6–4.3 %. The highest leafiness (29.4 %) was on plots with *Trifolium pratense* and *Trifolium hybridum*. Similar trends were found in the second mowing. Spring mineral fertilization positively influenced leafiness. The highest leafiness of grasses (29.9 %) and legumes (29.4 %) was at N30P60K90 fertilization. Increasing nitrogen to 60 kg/ha reduced the leaf share. Foliar feeding increased leafiness under all fertilization variants. The harvest structure changed with usage duration. Leafiness of legumes was 35.6–38.0 % in the first year, decreased to 21.9–26.4 % in the second, and to 21.2–25.4 % in the third. The largest leaf area (34.6 thousand m² on average over three years) was formed by the hayfield containing *Poa pratensis*, *Phléum pratense*, and *Lolium perenne* with *Trifolium hybridum* and *Lotus corniculatus*. Additional nitrogen (60 kg/ha) in foliar feeding increased assimilation area by 71.4 % compared to control and 27.7 % compared to P60K90 fertilization. The largest leaf area for grasses was at N60P60K90, for legumes at P60K90. The highest green mass weight (692.6 g/m²) for grasses in the first mowing was on plots fertilized with N60P60K90 and foliar feeding with Organic Balance; for legumes – under P60K90 and foliar feeding. The fourth chapter "Forage Productivity of Newly Created Hayfields Depending on Legume Component Selection and Fertilization" proved that the most productive in green (97.1 t/ha) and dry mass (11.2 t/ha), forage units (9.34 t/ha), and digestible protein (1.02 t/ha) was the hayfield mix with *Trifolium hybridum* and *Lotus corniculatus*. The highest yields (green mass 103.4 t/ha, dry mass 12.4 t/ha, forage units 10.37 t/ha, digestible protein 1.37 t/ha) were recorded with full mineral fertilization N60P60K90 and foliar feeding with Organic Balance.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Раціональне природокористування

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Пилипів Н. І., Дзюбайло А. Г. Вплив удобрення та застосування біопрепарату органік-баланс у лучному кормовиробництві. Передгірне та гірське землеробство і тваринництво. 2018. Вип. 63. С. 140–150. <https://phzt-journal.isgkr.com.ua/wp-content/uploads/zbirnik/63ua/14.pdf>
- 2. Сметана С. І., Бугрин Л. М., Пукало Д. Л., Пилипів Н. І. Вплив складу травосумішок та удобрення на продуктивність сіяних травостоїв. Передгірне та гірське землеробство і тваринництво. 2020. Вип. 68 (2). С. 135–147. DOI: [https://www.doi.org/10.32636/01308521.2020-\(68\)-2-9](https://www.doi.org/10.32636/01308521.2020-(68)-2-9)
- 3. Дзюбайло А. Г., Пилипів Н. І. Динаміка щільності сіяного травостою залежно від удобрення. Передгірне та гірське землеробство і тваринництво. 2022. Вип. (71) 1. С. 80–95. DOI: [10.32636/01308521.2022-\(71\)-1-5](https://phzt-journal.isgkr.com.ua/71-1/5.pdf) <https://phzt-journal.isgkr.com.ua/71-1/5.pdf>
- 4. Пилипів Н. І. Структура врожаю сіяного бобово-злакового травостою залежно від видового складу та удобрення. Передгірне та гірське землеробство і тваринництво. 2022. Вип. 71 (2). С. 153–170. DOI: [https://www.doi.org/10.32636/01308521.2022-\(71\)-2-10](https://www.doi.org/10.32636/01308521.2022-(71)-2-10)
- 5. Пилипів Н. І., Дзюбайло А. Г. Динаміка ботанічного складу зеленої маси сіяних сінокосів залежно від удобрення. Землеробство та рослинництво: теорія і практика. 2022. Вип. 2 (4). С. 59–64. DOI: <https://www.doi.org/10.54651/agri.2022.02.07>
- 6. Дзюбайло А. Г., Пилипів Н. І. Динаміка якісних показників кормової маси новостворених сінокосів залежно від удобрення. Передгірне та гірське землеробство і тваринництво. 2024. Вип. 75 (2). С. 42–52. DOI: [https://www.doi.org/10.32636/01308521.2024-\(75\)-2-4](https://www.doi.org/10.32636/01308521.2024-(75)-2-4)
- 7. Дзюбайло А. Г., Пилипів Н. І. Кормова продуктивність багатокомпонентної бобово-злакової травосумішки залежно від удобрення. Передгірне та гірське землеробство і тваринництво. 2025. Вип. 77 (1). С. 55–66. DOI: [https://www.doi.org/10.32636/01308521.2025-\(77\)-1-5](https://www.doi.org/10.32636/01308521.2025-(77)-1-5)
- 8. Пилипів Н. І. Вплив застосування біопрепарату органік-баланс на кормову продуктивність сіяного бобово-злакового травостою. Матеріали VIII Всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених «Актуальні проблеми агропромислового виробництва України» (с. Оброшине, 14 листоп. 2019 р.). Львів-Оброшине, 2019. С. 54–55. https://isgkr.com.ua/images/sampledData/Tezy/Tezy_2019.pdf
- 9. Пилипів Н. І. Вплив удобрення та застосування біопрепарату органік-баланс на целюлозну активність ґрунту. Матеріали Міжнародної наук.-практ. конф. «Стан, досягнення та перспективи аграрної науки і виробництва в умовах євроінтеграції» (с. Оброшине, 2–3 червня 2022 р.). Львів-Оброшине, 2022. С. 82–86. https://isgkr.com.ua/images/sampledData/Tezy/Tezy%202022_2.pdf
- 10. Сметана С. І., Бугрин Л. М., Пукало Д. Л., Пилипів Н. І. Патент на корисну модель Спосіб підвищення продуктивності сіяних травостоїв у Карпатському регіоні. Патент № 139537 від 10.01.2020, бюл. № 1/2020; заявка u201906540 від 11.06.2019.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Винаходи, корисні моделі, промислові зразки

Сметана С. І., Бугрин Л. М., Пукало Д. Л., Пилипів Н. І. Патент на корисну модель Спосіб підвищення продуктивності сіяних травостоїв у Карпатському регіоні. Патент № 139537 від 10.01.2020, бюл. № 1/2020; заявка u201906540 від 11.06.2019.

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0116U001318

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дзюбайло Андрій Григорович

2. Andrii G. DZIUBAIILO

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор, 06.01.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1309-6924

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут сільського господарства Карпатського регіону
Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00496952

Місцезнаходження: вул. Грушевського, с. Оброшине, Пустомитівський р-н., 81115, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сенік Іван Іванович

2. Ivan I. Senyk

Кваліфікація: д. с.-г. н., старший науковий співробітник, 06.01.12

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4756-7824

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Західноукраїнський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 33680120

Місцезнаходження: вул. Львівська, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бугайов Василь Дмитрович

2. Vasyl D. Bugayov

Кваліфікація: к. с.-г. н., старший науковий співробітник, 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1799-6599

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут кормів та сільського господарства Поділля
Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00496588

Місцезнаходження: проспект Юності, Вінниця, Вінницький р-н., 21100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Марцінко Тарас Іванович

2. Taras I. Martsinko

Кваліфікація: к. с.-г. н., 06.01.12

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6912-420X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут сільського господарства Карпатського регіону
Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00496952

Місцезнаходження: вул. Грушевського, с. Оброшине, Пустомитівський р-н., 81115, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бегей Степан Семенович

2. Stepan S. Behei

Кваліфікація: к. с.-г. н., 06.01.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7193-0550

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут сільського господарства Карпатського регіону
Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00496952

Місцезнаходження: вул. Грушевського, с. Оброшине, Пустомитівський р-н., 81115, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Панахид Галина Ярославівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Панахид Галина Ярославівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Пилипів Наталія Іванівна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна